

2 CENTESIMI

Freidrojba za Mesarij za izdava 4 K za 3 mjesca. Pojedini broj 2 pare.

Abbonamento per la Monarchia: Corone 4 per 3 mesi. Un singolo numero 2 cent.

Abbonament für die Monarchie viereljährig 4 K, einzelne Nummer 2 Heller.

OMNIBUS

2 HELLER

Za vršenje objava u „Melom oglašivaču“ plaća se za svaku rječ 2 pare. Najmanja pristojba 30 p.

Per lo inserzioni d'arvizi nel „Notiziario d'affari“ si paga per ogni parola 2 cent. Tassa minimale 30 centesimi.

Jedes Wort im „Kleinen Anzeiger“ kostet 2 h. Die niedrigste Taxo 30 h.

Izlazi svaki dan osim nedjelja i svetica u 11 ura prije podne.

Eine ogni giorno eccettuato le domeniche e feste alle 11 ant.

Erscheint täglich außer an Sonn- und Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr. prije J. Krmpotić dr., PULA — Via Giulia br. 1

Javni sastanak Narodne radničke organizacije društva u Puli dne 5. t. mj.

Na 11 sati u jutro prostrana dvorana „Narodnog Doma“ i galerije bile su dubokom puna naroda koji je došao da čuje pametnu Laginju rieč. Drago nam je bilo vidjeti i oko 30 socijalista, drimo da su u duši i oni na koncu morali priznati gdje je pravica i gdje je narod i to ne smućena mladost već zreli ljudi, ozbiljni otci obitelji kojima nije do trica već do ozbiljnog rada.

Predsjednik „N. R. O.“ L. Križ pozdravlja nadošle.

Govori o zadnja dva neuspjela štrajka u Trstu, kojim su se osramotili socijalisti. Uzrok je taj, što su oni htjeli sve sami učiniti, što su prezeli naše slovenske radnike. A to su učinili, kako je rekao Pittoni, da sačuvaју «italijanski» značaj Trsta! Njima je više do talijanstva a nimalo do pitanja kruha. Mi smo odavna izjavili da smo pripravnici u pitanju kruha sa svakom strankom složno postupati a socijalisti u Trstu prvi su činom pokazali da im je najprije i najviše stalo do «talijanstva». Gosp. Križ govori zatim kako je narodna radnička organizacija zamolila g. zastupnika dr. M. Laginju te će ovaj obširnije reći koju o političkom položaju i radu.

Govori dr. Laginja.

Čim se je ustao da progovori sakupljenom narodu stari borac i narodni vođa dr. Laginja, iza burnog pozdrava sa živio klici ciljem je slušateljstvom zavladao grobni muk. I počeo je Laginja govoriti onim mirnim, flegmatičnim tonom kako to smo on znade. Jasnim riečima protumačio je narodu kako se u tako malo vrijeme nije moglo mnogo za narod učiniti. Zastupnika je 516. Najprije prodje nekoliko vremena dok se uredi predsjedništvo. Onda vlada iznosi svoje predloge. Sljede zatim novi zastupnici koji žele da se sa svojimi govorima i svakovrstnim predlozi izkažu. Kod ovog zasjedanja najglavnija stvar bila je nagodba između Austrije i Ugarske. Vlada je izjavila da se mora pošto potu riešiti najprije ovo pitanje a onda će slediti drugo, i to se pitanje nakon dugih rasprava riešilo malo prije Božića. Zastupnik tumači zatim kako se ljudi jedne posebne političke ideje slože u klubove. Klub u kojem on spada (Sveza južnih Slavena) broji dvadeset članova, 3 iz Istre, 11 iz Dalmacije i nekoliko Slovenaca. Taj se je klub izrekao prijateljstva. Na dugo i široko bi otišao kad bi htio obširno govoriti o tom pitanju. Njegova dva oveća govora od 29.10. i 12.12. biti će i opako objelodanjena i u talijanskom jeziku pak će svaki moći viditi da je on svoja dužnost vršio.

(Sledi.)

VIESTI.

Mjestno.

Hristos se rodi — Vo istinu rodi! Danas slave naša brata pravoslavne

vjere Hristovo rođenje, Božić. Čestito i sretno im bilo. Nadamo se, da ćemo dođućom godinom promjenom koledara slaviti svi zajedno isti dan Božić.

„Narodna radnička organizacija“.
Večeras na 7 sati držati će se u prostorijama „Narodnog Doma“ *odborna sjednica*. Pozivlju se svi odbornici, da na listu svakako dođu.

Matko Mandić.

Kako javljeno dne 12. t. mj. proslaviti će se u Trstu 25-godišnjica novinarskog rada nar. zastupnika, profesora i svećenika Matka Mandića.

Svečanost će započeti prije podne sa svećanim matineom, s prologom i svećanim predavanjem počastnoga dara. Za tim će biti banket. Za ovaj se može prijaviti u g. Filipa Ivanševića ul. Valdirivo br. 17, ili u »Slavenskoj knjižari« g. Josipa Grmeča ul. Valdirivo br. 40. Prijave prema takođerj restaurator hotela »Balkan« gospodin Kögl. Družtva, koja bi htjela biti službeno zastupana pri izručenju počastnoga dara, neka to prijave ili uredništvu »Balkana«, ili uredništvu »Edinosti«.

Znamo da kani više njih brojavno pozdraviti svećara, no drimo, da će biti puno pametnije i svećarevom srdcu ugodañje, ako se na mjesto brojavne čestitke pošlari dar Družbi sv. Ćirila i Metoda.

„Mladi Istran“.

Na drugom mjestu današnjeg slista konstatiramo poštvrtnost talijana koji su sakupili onako ogromnu svotu preko je dugog samog lista. — A mi? — Evo jedan falostni primjer. Na sve pozive našega lista, da roditelji predplate njihovu djecu na vrli omladinski list »Mladi Istran« koji stoji na godinu samo K 170, prijavilo ih se tekar 7, slovom sedam.

Požurite se jer je već i doba.

Razne.

Lanišće.

U subotu dne 4. t. mj. bio je izabran župnik od čestitih župljana vč. gosp. Josip Vrba dosadnji župe-upravitelj. — Novome župniku, uzor svećeniku i rodoljubu naše najiskrenije čestitke. Živio ga Bog i ravnao dugo i dugo vrijeme povjerenim nu narodom. Živio.

Krk. — † Ljudevit Sučić.

Na Božić umro je Ljudevit Sučić, c. k. lučki pristav u Krku, u dobi od 49 godina. Dne 27. pr. mj. bio mu je krasan sprovod. Pokojnik bijaše krišćanin i hrvat od glave do pete, i riečju dielom, od svih ljubljén i štován.

Djakovački biskup.

»Hrvatski Branik« javlja: Kako iz najpouzdanijega vrela saznavamo, namjerava sv. stolica postaviti na izprañjenu djakovačku stolicu veleč. O. Rafaela Rodića, franjevca, sada lektora filozofije na franjevačkom seminaru. Isti veleč. g. poznat je sa svoje učenošću, a uz to je vrlo strog i pobožna života. Tim imenovanjem želi sv. stolica — za koju se znade, da na biskupske izprañjene stolice postavlja većinom svećenike raznih crkvenih redova — na put stati silnim denuncijacijama stanovite gospode.

Novi poštanske biljege.

Novo su poštanske biljege od 1, 2, 3, 5, 6, 10, 12, 20, 25, 30, 50 i 60 kruna. Biljege od 1 pare imaju sliku cesara Karla VI. pod čijom je vladom država uzela pod svoje ruke poštu. Biljege od 2 pare imaju sliku cesarice Marije Tereze, od 3 pare cesara Franju Josipa II., od 6 para cesara Leopolda II., od 12 para cesara Franju I., od 20 para cesara Ferdinanda I., od 5, 10, 25, 30, 35, 50, 60 para i od 1 K i 10 K sadašnjega cesara u raznim načinima, a od 2 K kaštel u Schönbrunn, od 5 K dvorsku palaču u Beču. — Sadašnje biljege vriede do 31. svibnja t. g. te sa 1. lipnja neće biti više u vriednosti. Do 31. lipnja moći će se ipak promieniti stare sa novim biljezima. Tekom ove godine biti će stavljene u promet i nove tiskanice.

Ugljedajmo se u naše protivnike.

Tekom god. 1907. kroz šidovsku »Il Piccolo« podarili su talijanaši i naši izrodni iznos od 35.865.883 K za »Legu«! A mi, a naše novine koliko primu za Družbu sv. Ćirila i Metoda?

Najviše je sakupio »Riečki Novi List« nešto preko 11 tisuća kruna, dakle niti treći dio od iznosa sakupljenog od »Piccola«, a sve ostale naše novine sakupe po prilici toliko koliko sam »R. Novi List«, dakle sve e hrvatske novine sakupe dvie trećine od iznosa što ga sakupi samo jedna talijanska novina!

Tu svaki daljni kometan je suvišan, brojevi odveć jasno govore. Zamislimo se dakle i upoznajmo našu dužnost: pomagati uvijek i svagdje Družbu sv. Ćirila i Metoda.

Da spomenemo još i to. »Il Piccolo« je primio laojke godine i druge prinose još za 77 drugih ustanova, na pr. za »talijansku dobrotvornost« (Beneficenza italiana), za trajnu pošast Carduccia, za djake talijanske gimnazije u Pazinu, za Galezance itd. itd. te je za sve to 77 svrhe sakupio iznos K 219.571.92! A koliko se puta i kojigod imućni Hrvat nardio i do vruga poslao kad bi ga se pitalo za Družbu, za Djačko društvo u Pazinu, za siromašnu djecu raznih škola, za naše novine osobito »Našu Slogu«, »Omnibus«, »Mladi Istran« itd. koje sve životare. A talijani za 78 svrha preko samog jednog lista sakupili su K 255.437.75. — Zamislimo se malo!

Mađjarsko barbarstvo.

Urednik slovačkog lista „Národné Noviny“, što izlazi u Turčanskom Svetom Martinu, bio je opet pozvat pred istražnog sudiju. Protiv tog slovačkog lista pokrenute su dvie nove parnice, tako da sad ima već četiri parnice na vratu.

Nov Björnsonov članak.

„Tribuna“ priobćeje razgovor svojega urednika sa Björnstjerne Björnsonom. Fjenski je izjavio da će u listu „März“ priobćeiti doskora članak, u kojemu će se zauzeti za potlačenje Rumunje u Ugarskoj te iznova napadati tlačitelje. Björnson je u svojem razgovoru naglasio da su bezprimjerna naslija koja počinjaju Mađjari Ugarskoj prava sramota za svu Evropu i da je pravi škandal, što civilizovani svijet mirno pri takovo barbarstvo.

Slaveni u Americi.

U sjedinjenim američkim državama živi po prilici četiri milijuna Slavena; od kojih Poljaka imade 1,900.000; 500.000 Čeha; 500.000 Slovaka; 300.000 Rusina; Hrvata 300.000; Srba 200.000; Slovenaca 100.000; Rusa 150.000.

U Južnoj Americi broj slavenskih useljenika je dosta ograničen, te se može svesti na samih nekoliko tisuća.

Osim toga imade dosta tisuća elementa u Australiji, Novoj Zelandiji, Transvalu i prednjim Indijama.

Američko-Japanski spor.

Kako je poznato, po tihom Oceanu križari sada moćno američansko ratno brodogojde pod zapovjedništvom admira Evans. Amerika pokazuje ovime Japancima svoju moć i jasno im daje razumiti, da je pripravna ići i u boj ako to Japanci hoće. Uzrok toga spora, leži u velikom useljavanju Japanaca u Ameriku. Japanac je u mnogim stvarima sličan Talijanima. Malenog je stasa kako i Talijani, živi sa malim, zadovoljuje se sa budi si kojom plaćicom te time konkuriira našim i drugim radnicima koji pitaju pristojnu plaću za moći prolaziti kako ljudi, a takav je upravo i Talijan kojega radi toga mrze svi narodi. Japanci se veoma mnoše, upravo kao Talijani kod kojih su porodice mnogobrojne. Japanac je lukav, farizejac, uvijek se smije, špijun je, taman kako i Talijani.

Dakle radi svega toga Američanci mrze žute Japance te nastoje da zaprieče toliki dolazak Japanaca u Ameriku, a s druge strane Japanska vlada nastoji da to useljivanje bude čim veće jer kod kuće Japancima nema šta jesti pa mora bježati po svijetu, dakle taman kao Talijani.

Lukavi Japanci pitaju neka im Amerika pusti slobodnu trgovinu u Filipinskim otocima, nu Amerika na to niti ne pomišlja jer su Filipine bogate i plodne.

U Kaliforniji ljudstvo je razdraženo proti Japancima, tamo njima nije kađog niti život siguran. U Američanskom je parlamentu zastupnik Hages predlagao da se nijednog Japancu ne pusti u Ameriku. Čekajmo da vidimo kako će se to svršiti a mi čudujemo se naših Japancu i njihovih štitnika.

Škola za ubojice.

U Pittsburgu u Americi, otkrila je policija strašnu jednu školu za ubojice a u toj je školi bilo najviše talijana! Ta je škola prostrana soba pod zemljom sagrađjena, te se u njoj našlo preko 500 komada najmodernijeg ubojitog oružja, bomba i strojeva. U času kad je policija stupila u tu »školu« jedan je profesor talijan držao predavanje, razvila se prava bitka, nu konačno su razbojnici svladani i spustani u lance. Za ostalim članovima družbe tjera se grozničavo potraga. — Svaki naučni predmet ima pečat s nadpisom: »Camorristi mago nerae«.

Hrvati i Hrvatice!

Sjetite se svakom zgodom »Družbe sv. Ćirila i Metoda« za Istru. Upotrebijavajte Družbine marke, a svaka zapada samo i novčić. Kupujte uvijek Družbine figice, cigaretni papir i druge proizvode.

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

Locali.

La conferenza per Pola.

La stampa italiana nazionalista e quella dei socialisti si occupa in questi giorni di una conferenza da tenersi a Vienna nel corrente mese sulle condizioni di Pola.

Si tratterebbe di un convegno dei rappresentanti di autorità della Marina, di quelli dello Stato, della Provincia e del Comune.

Qualcuno ha fatto anche il nome dell'onor. Laginja, quale rappresentante dell'elemento croato di questo Comune e il locale «Giornaleto» si mostra assai poco contento di questa eventualità.

Noi da parte nostra non abbiamo molto a dirvi, non conoscendo con precisione ancora il programma della divisata differenza.

Diremo soltanto, che s'inganna molto chi crede, che in questa questione — la quale dovrebbe avere grande importanza per tutta la popolazione di Pola e suoi dintorni — i Croati possano essere validamente rappresentati da Rizzi, Stanich e compagni.

Se però qualcuno crede, che si tratterà soltanto di un compromesso fra i fattori ufficiali dell'Austria coi nazionalisti italiani, allora è naturale che non vi sarebbe posto pel dott. Laginja, nè per nessun croato cosciente, eccetto forse il dottor Stanich, rappresentante (!) dell'italianità di Pola.

Un vecchio peccatore.

Leonardo Lueder da Mellach (Carinzia) d'anni 34, fabbro, disoccupato finora condannato per ben 65 volte per accattanaggio e vagabondaggio, venne nuovamente punito a 3 mesi di arresto per vagabondaggio e questua spacciandosi per pittore e poeta.

La festa al Belvedere.

Domenica sera Pola dimostrò nuovamente di non voler lasciarsi guidare dai noti «liberali», da una parte leccapiattini e dall'altra anclanti all'aiuto del di là dell'Adriatico. Pola commemorò degnamente il 50 anniversario della morte di Papa Radetzky figlio della gloriosa consorella nazione Slava — Boema. Alla festa prese parte pure S. E. il contrammiraglio Giulio de Ripper. Il discorso d'occasione venne tenuto dal preside dei Veterani sig. Wagner.

Varie.

Da Lussinpiccolo.

Ritorniamo per momento al processo contro la Kersić e i coniugi Visić, che caratterizza l'ambiente di Lussino ove impera il poperdilemo acuto di molti di coloro che — come bene lo disse il podestà di Vienna — parlano italiano e italiani non sono, ma per forza lo vogliono essere.

Dai giorni 14 e 23 maggio i poperdilli di Lussino e le rispettabili poperdille del gentil sesso latin, cominciarono a dare dei segni che facevano seriamente a pensare sul loro stato mentale. Fatto sta che li 31 maggio ebbe luogo al Municipio un processo che merita venga tramandato ai posteri. Come accusate erano le signore Antonia Kersić, Caterina e Matteo Visić per avere — così l'accusa — offeso l'illustrissimo deputato pel buco della chiave Rizzi e la nazionalità italiana.

Al dibattimento fungevano da testimoni la figlia della Tenderize e le Surian.

L'alta corte di giustizia era composta del signor giudice Padrina (Bogat), dappertutto lo troviamo e come farmacista, come medico, finanziere e ora come giu-

dice, ma lipo, proprio lipo N. d. R.), del dott. Cattarinich e del magnifico i quali fungevano da consiglieri. Aperto il dibattimento il magnifico con voce grave avverte a Matteo Visić che per avere offeso al Rizzi e per una canzone cantata, egli potrebbe ricevere da 1 mese a 6 mesi di carcere (Hvala Bogu da nima koza dugi repina. N. d. R.) Fatto un piccolo esame gli accusati furono fatti allontanare dalla camera e poco tempo dopo fatti rientrare fu loro letta la sentenza, colla quale: Matteo Visić veniva condannato a due settimane d'arresto, Antonio Kersić e Caterina Visić a 10 giorni cadavina!

Naturalmente gli accusati insinuano tosto il ricorso e dichiarano di procedere contro le Suriao per varie offese.

Fu così che gli atti furono trasmessi al... Bassich! Questi un giorno chiamò le due accusate disse a loro: care mie voi non savè che il Rizzi è amico grande dell'Imperatore!

Lui se il primo dei deputati!

Poco dopo furono citate le tenderize e la più vecchia fu udita dire che sua sorella Antonia non ha paura del Bassich perché cuce da lui e poi che il Bassich è un dei loro grandi amici. L'Antonina Surian s'esprime: quando se incontreremo mi e il Bassich basta che se guardemo subito se intendemo.

E' così con questi amici e compari (il Bassich e le tenderize sono anche compari) s'avviava l'affare.

(Continua.)

Le donne Croate.

In Croazia ferve ora l'agitazione per le imminenti elezioni dei deputati al parlamento Croato. Tutti, e giovani e vecchi, e uomini e donne, si sono dati ad un'intensa agitazione anche sieno eletti i noti difensori contro la tirannia magiara. E' in ispecial modo lodevole il nobile atto delle donne Croate nelle principali città, che per le feste di Natale e Capodanno rifiutarono i rispettivi regali a favore del fondo elettorale.

Sovvenzione dello Stato per la carestia.

Il ministero di agricoltura ha posto a disposizione della Luogotenenza l'importo di corone 79.000 per facilitare l'acquisto di mezzi di foraggi e di stramaglia nelle regioni del Littorale colpite della carestia.

Viašnik i izdavač: Tiskara LAGINJA u dr.
Odgovorni urednik: J. Kuzić

DRUŽBINE OLOVKE

dobivaju se u tiskari

LAGINJA i dr. - PULA

VIA GIULIA, 1.

Mali oglasnik.

Piccolo notiziario.

VENDESI acquavite di vinaccia, di susini, di ginepro, vini delle migliori qualità domestiche, liquori in ispecie la specialità «liquore di marasca» presso Andrea Bastianich negoziante con distilleria e cave di cemento Albana. 78

TAPPEZZIERE con proprio laboratorio di Enrico Agolanti in Via Sissano N. 8. Assume ogni lavoro che eseguisce puntualmente nel suo laboratorio e a richiesta a domicilio. Prezzi miti. 73

TAPETAR Enrico Agolanti u ulici Sissano 8 prima svakovrstne naruče koje točno izvršuje u njegovoj radionici u stanu. Cjene uujerene. 73a

CHI VENDE e compra mobili usati si rivolga a F. Barbalic Via Sissano angolo Via Diana. 74

KOJI PRODAJE i kupuje rabljeno pokuštvo neka se obrati F. Barbalicu ugo ulice Sissano-Diana. 74a

Pačkim školama i konsumnim društvima preporuča se osobito naša „Narodna Papirnica“ za nabavu raznih školskih teka i risanka kao i pločice i ine školske potreboče, te sve knjige i tiskalice potrebne za konsumna društva. Prodavačima znatan popust. 52a

Trgovcima i raznim gospodarskim društvima na znanje: U našoj „Narodnoj Tiskari Laginja i drug.“ mogu se dobiti razne trgovačke i zapisničke knjige uz jeftinu cijenu. 52

PEČATE
iz GUME izradjuje
tiskara
Laginja i dr.
Via Giulia 1. - Pula - Via Giulia 1.

Grande Deposito Aceto

POLA, angolo via Sissano e via Diana presso FRANCESCO BARBALIC

Prezzo: Fino 20 litri a 12 cent. il litro e oltre 20 litri a 10 cent. il litro.

Veliko skladište octa (kvasine)

PULA, na uglu ulica Sissano i Diana kod FRANA BARBALIĆA

Cjena: Do 20 litara po 12 para litar. preko 20 litara po 10 para.

CIGARETNI PAPIR

u korist Družbe sv. Cirila i Metoda pregledan po Dr. Jansočku

prodaje se u trafici Fait via Barbačani
Dorčić via Kandler
Belčić via Minerva
Iv. Žic via dell'Ammiragliato
Meutschik via Veterani
Ropotar via Sergia.

Sirite i kupujte „Omnibus“

Blocks- u. Wochenkalenders sowie sämtliche Militärdrucksorten sind in der BUCHDRUCKEREI, PAPIERHANDLUNG u. BUCHBINDEREI

LAGINJA & Cie. - POLA VIA GIULIA, 1. billig zu haben.

OBJAVA!

Castim se obznanimi sl. općinstvu grada i okolice da sam preuzeo reštauraciju i hotel u „Narodnom Domu“ u Pazinu.

Držim na skladištu najbolje istarsko vino i razna druga vina u bocama te obljubljenno plensko pivo.

Svojom domaćom kuhinjom, stalan sam, da ću udovoljiti svakog cijenjenog gosta kao i brzom podvorbom i solidnom cijenom.

Preporučam se toplo za što mnogobrojniji posjet i bilježim sa veštovanjem

IVAN ČEH, gostioničar — PAZIN.